

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszültörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora I K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Feltámadás.

Az emberiség, a világszabadság, a szeretet prófétája, az Istenember e napon támadt fel sziklasírjából.

Élete olyan szép volt, mint halála, feltámadása kétezer éven át világít be az emberek lelkeibe és világítani fog örökkön-örökké, a míg csak egy ember lesz a földön, a míg az emberekkel együtt a hit, remény és szeretet is el nem enyészik a nagy mindenségben.

Egy Istentől megihletett, foganatosított ember születik a földre; egyszerűségében fenséges, nemességében, isteni erényekben gazdag; álmélkodva hallgatják tanait, mohó kíváncsisággal lesik tetteit és megdöbben minden gonosz a földön, mikor a szeretet prófétája testvériséget, egyenlőséget, szabadságot és világosságot prédikál! Mert Jézus keresztje az Istennek élő felhívása: Legyen világosság!

És megrémülnek a sötétségben, tudatlanságban, zsarnokoskodásban tobzódó népámitók; borzadva hallgatják az új eszmék hirdetését; iszonyat fogja el egész valójukat, hogy az az egyszerű ember, akinek fején glória sugárzik, miként férközik az emberi lelkekhez, mint követi a nép új megváltóját, mint emelkedik lépcsőről-lépcsőre magasabb polcra és hogy törizuzza porrá tanaival a régi, sötét előítéleteket és teremt egy új világot: a szabadság és szeretet világát!

Megreszket a bűn, elnémul a vizsály és átok, megszólal a rossz leikiismeret, mert az Istenember meggyőzte és legyőzte az emberekben a gonoszt és meghozta a szeretet, a kibékülés, a kiengesztelődés olajágát.

És a farizeusok meggyalázzák, megköpdösik, megvesszőzik, hitvány pénzért eladják, — mert kiüzte a kufárokat, a tisztátalanokat az Ur templomából; keresztre feszítik, glóriás homlokát töviskoszorúval véresre sebezve, — és lándzsával szurják át azt a szívet, mely tele volt irgalommal, szeretettel, melynél nemesebb szív még emberi testben nem volt és nem is lesz soha...

Az Istenember vértanu halállal váltotta meg az emberiséget és midőn harmadnapra sirjából feltámadott, vele együtt új életre kelt az eszme, megtermékenyítette szeretetével a világot, mely

azóta is — már két évezred óta: a szeretet keresztjének jelében győzött és uralkodik...

Változott-e azóta a világ? Változtak-e benne az emberek?

Nem! Most is tusakodik a jó a rosszal, — most is viaskodik a világosság a sötétséggel, most is küzd a szeretet a ridegséggel, most is harcol a rabszolga a zsarnok ellen és most is áhitozik a keresztre feszített emberiség — a régen várt új Megváltó feltámadásáért!

Egyszer, csak egyszer történt ezer év alatt, mikor a szerencsétlen magyar nemzet kétségbeesett sötétségébe belevilágított a reménynek egy sugára: 1848.

Akkor — oh akkor — egybe forrottak a szívek, megdobbantak egy szent érzésben: a hazaszeretelben! Fellobbant a szabadság fátyla és világosságot terjesztett, oly világosságot, melynek fényében felénk mosolygott biztatón: a szabadság reménye! Hit volt a lelkekben, remény és szeretet a szívekben!

És támadt a nemzetnek egy új és nagy prófétája, — krisztusi erényekkel — Kossuth Lajos! Felemelte lángszózatát és lehullottak a bilincsek a jobbágyok kezéről, szabad lett a békóba vert gondolat és ember az embert megint szeretettel, testvérként ölelte magához.

De akkor is voltak farizeusok, akkor is támadtak Judások, a kik hitvány, csengő ércért eladták a hazát és megköpdöszték, meggyalázták a nemzet prófétáit és a szabadság nagy és szent alakjai gyalázatos bítótán végezték dicsőséges, szent harcaikat, szégyent sűtöttek azoknak homlokára, a kik életükben is már dicsfényt érdemeltek volna...

És a vén világ csak tovább folytatta megszokott körfutását és az emberek, a népek tovább csörgették, vonszolták a reájuk vert láncokat!

Néha-néha hozzánk téved még most is a szabadság képzelt fénysugara; néha-néha fellobban az elcsigázott, elgyötrött, kifáradt hazaszeretel; olykor olykor mintha ismét világosság támadna a sötétség rémes korszába, de mindég nyomában jár a földről ki nem pusztult farizeusok ivadéka, mely mint a fenevad, lesi a prédáját és hitvány címekért, csillogó rendjelekért, csengő értékért megtagad Istent, embert és hazát!

De, mint a patak, melyet erős jégkéreg borít, a nap hevétől felolvastott, bilincseit lerázza, utat tör magának gátonsziklán át és lerombol, elpusztít mindent kérlelhetetlenül, a mi útját állja, úgy fog majd jönni, — mert jönni kell — egy új kor, mikor az emberiség győzni fog a jó, mikor az emberiség egy alakot öltve, harcot, végső tusát folytat majd a farizeusok — a hazaárulók ellen és elpusztítja, kihányja méhéből mindazt, a mi rosz és ennek a romjain épül majd fel az új, az egységes, az igazán szabad Magyarország!

Mert a keresztre feszített Megváltó az egész világért vérezett! Mert a hit, remény és szeretet eszméje vele együtt támadott fel... és győzni, diadalmaszkodni, világítani fog örök-örök időkön át...

Számvevőségi tisztviselők mozgalmá.

Abban az általános mozgalomban, melyet az állami tisztviselők indítottak anyagi helyzetük javítására, részt kívánnak maguknak a számvevőségi tisztviselők is. A lugosi pénzügyi számvevőség volt az első, mely a számvevőségi tisztviselők kívánalmait összegezte, majd a gyulai, temesvári és kassai számvevőségek intéztek hasonló felhívásokat a számvevőségekhez. A székelyudvarhelyi m. kir. pü. ig. mellé rendelt számvevőség tisztviselői szintén csatlakoztak a mozgalomhoz s csatlakozásukról a következő értesítést küldötték az összes számvevőségekhez:

A lugosi, majd a gyulai, kassai és temesvári számvevőségektől egymásután jelentek meg az összes számvevőségekhez intézett felhívások, a melyekben a kezdeményezők a számvevőségi tisztviselők anyagi helyzetének oly régen várt és megérdemelt javítását célozzák.

A székelyudvarhelyi számvevőség ezekhez a felhívásokhoz, a maga részéről szintén hozzájárul s hasonló csatlakozásra kéri fel az összes társulatokat, mert csak ilyen egyöntetű mozgalomtól várhatunk eredményt.

Hiszen a mesebeli királyfi is csak egyenként tudta széttörni az atyja által kezébe adott pálcikákat, egy csomóba kötve ellenállottak kísérletének.

Igy vagyunk mi is! Ha csak egyes számvevőségek kérnek; azokat leszerelni könnyű, mert úgy tűnik fel, mintha csak egyes tisztviselők volna az elgütleltnek, de ha mint egy test mozdulunk meg, akkor látszik valóban, hogy sérelmeink nem költöttek, hogy kérésünk jogos!

Kívánságainkat nem részletezzük; azt vitassa meg a Szegeden f. évi szeptember hó 23-án tartandó kongresszus és az azt megelőző értekezlet, mert csak ott lehet látni és

tudni, hogy az összes állami tisztviselők kívánalmi között a számvevőségi tisztviselők, mit tudnak elérni. Különbönbönb is eléggé részletezték az óhajításokat az eddig megjelent felhívások.

Kijelentjük tehát, hogy mi szíves-lelélekkel csatlakozunk a mozgalomhoz s a szegedi kongresszusra elküldjük képviselőinket.

Most csupán azt szeretnők még, hogy a vezetést vegye kezébe a szegedi számvevőség, hiszen az van a helyszínén és így sokkal könnyebben megteheti az előkészületeket.

Székelyudvarhely, 1907. márc. 28

Kollegiális üdvözlettel

a székelyudvarhelyi p. ü. ig. mellé rendelt számvevőség tisztviselői.

Nyílt kérelem

az udvarhelyvármegyei tanító-egylet népiszkolai tanszermuzeuma ügyében.

Az „Udvarhelyvármegyei Tanító-Egylet“ f. évi jan. hó 17-én Székelyudvarhelyen tartott rendkívüli közgyűlésében egyhangú határozattal kimondotta, hogy alapszabályzatának 4. §. c) és e) pontjait végrehajtja s ehhez képest egyik szervül megalakítja az „Udvarhelyvármegyei Tanító-Egylet Népiszkolai Tanszermuzeumát“.

Ezen Tanszermuzeum két osztályt foglal magában.

Magában foglalja: 1) a szorosabb értelemben vett tanszermuzeumot, melynek célja összegyűjteni, tudományosan rendezni s leltár mellett tárlatszerűen kezelni és így a tanulmányozásnak hozzáférhetővé tenni azon hazai elemi népiszkolai tanszereket, taneszközöket és felszerelési tárgyakat, melyek részint a mult időbeli hazai elemi népiszkolai oktatás, nevelés és higiénia ügyére vonatkoznak, részint jelenben a hazai elemi népoktatási intézetekben használatnak (és bár az összes hazai népiszkolai intézeteknek ezen célra irányuló ügyeit felkarolja, mégis főszólyt fektet első sorban Udvarhelyvármegye és a Székelyföld népiszkolai életére) és magában foglalja:

2. a könyvtárt, mely általános jellegű ugyan, de főszólyt mégis a népiszkolai paedagogia, didaktika, a népiszkolai közigazgatás, a népkultúra, a népoktatásügyi kulturtörténet, a népoktatás különböző kérdéseit kritikailag méltató tanügyi, társadalomtudományi, politikai és egészségügyi munkák körébe eső művekre fektet.

Székelyföldünkön, sőt egyáltalában Erdélyben ez az első ilyen mű kulturintézet. Hazánkban eddig — tudtommal — (a budapesti országos Tanszermuzeumot leszámítva) csak kettő van ilyen: Szegeden és Debreczenben.

A Székelyudvarhelyen megalakult népiszkolai tanszermuzeum általános és szakirányú művelődési fontosságát itt kifejtteni feleslegesnek tartom, hiszen az ilyen jellegű intézmények az európai nyugaton immár régen elsőrendű szervei az intenzív népiszkolai kulturának, győzedelmes fegyverei a társadalmi közművelődés csataterének, vérbő üterei a modern

államok fejlődő szociológiai szervezetének, fokmérője a nemzeti és a néplélek történeti műfolyamának, gócpontjai a belterjes közművelődési életnek, jelző állomásai a népkultúra fajsúlyának, erejének, mélységének és terjedelmének és nálunk is részletesen és ismételve is rámutatott ezen kulturintézetek céljaira és jelentőségére vallás és közoktatásügyi államkormányunk instruktív rendelkezéseivel, valamint élű szóval is Dr. Wlassics Gyula volt kultúrminiszter a Muzéumok és Könyvtárak Országos Szövetségének közgyűlésein elmondott magas színvonalú elnöki megnyitóinak keretében.

Felköltöni és állandóan ébren tartani a közérdeklődést vármegyénk népi iskolai tanszermuzeuma iránt, ez a kezdet nehézségei között az intézmény hivatalos vezetőségének egyik megvalósításra váró feladata, melyből logikai következetességgel folyik, hogy a társadalomban és a tanügyi körökben minél több alkalmat szerezzen ezen kulturintézet eszméjének terjesztésére és népszerűsítésére.

Az ezen irányban tett lépéseket már eddig is jelentékeny, örvendétes siker koronázza s a szervezés kimondása után két hónappal a vármegye e legfiatalabb kulturintézete, mely addig is, míg a helyben építendő központi állami elemi iskolában, illetőleg az udvarhelyvármegyei tanítók székelyudvarhelyi Tanítók Házában fog nyerni végtelges és megfelelő otthont, egyelőre a helybeli községi elemi iskola tanácskozó termében nyert ideiglenes elhelyezést, ma már pozitívum, a vármegyei népoktatásügyi egy figyelmet igénylő és érdemlő élő szerve. már sejtjeiben is a fentebb megjelölt kulturmissziót szolgáló törekvésekre való számottevő, aktív készséggel és képességgel.

A társadalom, a nagyközönség, a közélet figyelmét, érdeklődését s erkölcsi és anyagi támogatását kérni ezen kulturintézet iránt, célja a jelen nyílt kérelemnek. És én midőn a tiszteltem eljárók, teszem azt azon jóleső tudattal, hogy Udvarhelyvármegye n. é. közönsége, mely mindenha élénk és áldozatkész érdeklődéssel jutalmaz minden némes célu kulturakciót, a népi iskolai kultúrélet, a nemzeti népoktatás, a társadalmi közművelődés és a hazai tanszeripar szolgálatában álló udvarhelyvármegyei népi iskolai tanszermuzeumot is állandó és aktív jóindulatával fogja kitüntetni s ezen intézménytől sem tagadja meg áldozatkész támogatását.

Chalupka Rezső,

a tanszermuzeum ügyv. osztályelnöke.

Gazdakörök rovata.

A „Székely-Udvarhely“ e hó 23-iki számában Györffy István ur cikkéhez, mely a Gazdakörök rovatában megjelent, nekem is volna egy kis hozzászólásom; az egyes tagok hat részre való beosztását én is javasolom ugyan, de a mivelést másképp osztom be:

1-ső tábla: zab vagy zabos búkőny.

2-ik tábla: ősszel megtrágyázva s jó mélyen alászántva, tengeri, illetve törökbuza.

3-ik tábla: ősszel jó mélyen megszántva, árpa lóherével.

4-ik tábla: lóhere.

5-ik tábla: lóhere, az első termés levágva s helyét felugorolva jó mélyen, vagy esetleg megforgatva, ősszel bevetni búzával vagy rozsszal.

6-ik tábla: őszi buza vagy rozs; az őszi búzát vagy rozstól ily beosztással a friss trágyázástól távolabb viszem, mert a friss trágyázott földben korán eldől s kevesebb szemet ad. Az ilyen beosztással évenként felváltva, egymást kísérve, az egyes termények 6 év múlva kerülnek ugyanazon földbe és az egésznek egyhatod része trágyázandó.

A hármastagra csak azt mondhatom, hogy nem helyes az ilyen tagosítás, mert nem szabad a gazda akarata, a mi hátrány épen a kisbirtokosoknak. A régi rendszert pedig okos beosztással meg kellene szüntetni, mert itt már igazán kötve van az ember keze.

Sándor Gergely.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság, mely tudvalevően sőtüzletével kapcsolatban a megyénkbeli sóbányáknál is, nagyszabású tevékenységet folytat és Parajdon szervezett kirendeltséget és üzemtelepet tart fenn, március 23-án tartotta tizenhatodik évi rendes közgyűlését Herceg Péter báró elnöklété alatt; a jegyzőkönyvet Szalai Béla igazgató vezette.

Az előterjesztett igazgatósági jelentés elsősorban a társaság tőkéjének 20 millió koronára való felemelési műveletéről, valamint az általános gazdasági viszonyokban beállott kedvezőbb alakulásról emlékezik meg, amivel kapcsolatban a társaság összes üzletágainak kedvező menetét és tetemes fejlődését konstataálja. — A társaság banküzlete nagy arányokat öltött; a váltóleszámitolási forgalom 112 millió koronára emelkedett, a folyószámlában és takarékkönyvekre

való betétek pedig túlhaladták a 10 millió koronát s a folyó banküzlet nagy mértékben szaporította üzletkörét. A vidéki piacokkal fennálló összeköttetések élénkítése érdekében a társaság kezdeményezte több vidéki pénzügyi alakítását, illetve kiterjesztését, így Temesvárott, Szabadkán és Pozsonyban, ezenkívül Szerajevóban régebbi idő óta működő fiókját banküzlettel kibővítette; a társaság fiumei vállalkozása: a Fiumei Kereskedelmi Bank kedvező üzletmenet után nagyobb osztaleket fizet. A társaság számos nemzetközi pénzügyi szindikátusan kívül résztvevő a Jelzálog-Hitelbank-sorsjegyek és a Hazai Takarékpénztár nyereségek köztvények lebonyolítására alakult pénzsoportokban. A faipar terén mutatkozó lendület kapcsán közreműködött a Kisküküllői Gyáripari Részvénytársaság, továbbá a Marosvölgyi Fatermelő Részvénytársaság és a Kisjenői Fatermelő Részvénytársaság létesítésében, mely vállalatok kielégítő eredménnyel és kedvező kilátásokkal működnek. Több hazai iparág érdekében a társaságra bízta szervezetének kereskedelmi és bankári ügyvezetését; ilyenek gyanant felemlíthető a hazai énygyárak érdekközössége, a Fémáru-Értékesítő Szövetkezes, a telfedellemez gyáripar, stb. Az elmúlt év elején a társaság elvállalta a Pesti Hengermalom Társaság bankműveleteinek lebonyolítását, ami lehetővé tette a nevezett legrégebbi magyar malom hitelviszonyainak új alapon való rendezését; ezzel kapcsolatban résztvevő a Váci Hengermalom Részvénytársaság alapításában. A korábbi alapítások közül az Egyesült Wernstadti és Győri Textilipar Részvénytársaság normális fejlődést mutat, a Magyar Cirok- ipar Részvénytársaság, valamint a „Magyar Föld“ Részvénytársaság pedig már megindították céljaik gyakorlati megvalósítását. — A sokoldalú áruüzletek közül a jelentős kiemeli a kivitelű üzletnek a fennálló kedvezőtlen körülmények dacára is észlelhető előnyös fejlődését, mely igen jelentékeny nemzetközi forgalom lebonyolítására vezetett; új összeköttetések segítségével teljesen pótolni sikerült a Szerbiával folyó vámháború nyomán támadt visszamaradást. A háziipari cikkek értékesítése kellő fokozatossággal fejlődik.

A sőtüzletben az elmúlt esztendő folyamán nehéz viszonyok között kellett a feladatot teljesíteni, amennyiben az üzlet főevadjában:

az őszi hónapokban évtizedek óta nem tapasztalt mérvű vagonhiány állott be. Ez a baj a sóforgalom rendszer lebonyolítását hónapokra visszavetette s méltán kellett általános panaszt úgy a kereskedelem, mint a fogyasztóközönség körében és az államkincstárt is tetemesen károsította. Csak az elmúlt év előző hónapjaiban elért forgalmi gyarapodásnak köszönhető, hogy az említett zavarok dacára az egész év együttes forgalma mégis fejlődést mutat; kellő érdeme van ebben a sóbányák mellett létesített részvénytársasági üzemek és rakodóberendezések nagy teljesítő képességének is, melynek segítségével az ország egyes részein mutatkozó sóhiányt a kedvező forgalmi viszonyok beálltával aránylag gyorsan megszüntetni sikerült. A részvénytársaság üzemi berendezéseit az összes sóbánya helyeken az elmúlt év folyamán továbbmenőleg fejlesztette és nagy mértékben kibővítette, továbbá a magyar királyi pénzügyminiszteriummal kötött szerződés értelmében Parajd sóbányatelep mellett újabb kirendeltséget és üzemtelepet létesített. A konyhasó-forgalom újabb fejlődést mutat és a finomabb só-nemek fogyasztásának növekedése ezuttal is konstataható. A márhásó-forgalom a várakozásnak megfelelő módon gyarapodott; a miniszterium megbízásának megfelelően az év utolsó negyedében forgalomba bocsátott a sajtolt márhásó, melynek gyakorlati használhatóságáról a legilletékesebb szaktestületek teljes elismeréssel nyilatkoztak s ezért valamint az e téren életbeléptetett egyéb gyakorlatias reformok folytán a fogyasztási cikkek nagyobb arányú elterjedése joggal remélhető. Az iparsó használatának terjesztése és az iparsó adminisztráció tekintetében újabb eredmények mutatkoznak, amennyiben immár több mint 2500 hazai iparos jutott az olcsó iparsó kedvezményének állandó élvezetéhez; e cikk használatának elterjedése a mennyiségi fogyasztás növekedésével az államkincstárnak is számottevő előnyt biztosít. A sokivitelű terén az előző években létesített összeköttetések mind jobban hozzák eredményüket; a Bulgáriában életbeléptetett állami sómonopóliummal kötött új megállapodás lehetővé tette oly mennyiségű magyarsó elhelyezését, mely minden előző eredményt túlhalad; Oroszországban a még mindig zavaros viszonyok közepette fenntartott a forgalom s a magyar só tényleges kivitele Afrika némely gyarmataiban is megindult.

A kitünő terméseredmény a gép-

A „SZEKELY-UDVARHELY“ TÁRCAJA.

Husvétkor.

Ki született a zordon éjszakában,
Melyre örökös fényvel jött a nap...
Ki élve ősi hitben, próféták szavában,
— Sivatag pusztaságon, hűs árnyék alatt —
Néped között valál, mint égő tűz sugára...
— A fényben, a mely virágot fakaszt:
Te Hozzád száll ma lelkeink fohásza,
Ki elhozád a legelső tavaszt!

... Ki nem találta egy kicsiny lakásra,
Mely befogadjon első perciden:
Világot adtál hived birtokába,
Hogy ur levél a lelken és szíven...
Ki elhagyott valál, szegény és földözött:
Lettél: minden királynál gazdagabb!
Dicsőségednek, a hogy lépteidre nőtt,
Csillagok fénye adott szárnyakat!...

És telehintéd örök szép virággal
A földi lét kemény göröngyeit...
Erőt adtál, hogy küzdve sors csapással,
Legyen hitünk, a mely reményre int;
Fentart kezéd a bős vizeknek árján...
S bár földre nyom le a sulyos kereszt:
Diadalt vész a zord halál hatalmán,
— Igéd hajtása dús lombot ereszt.

... Most is tavasz jön, ámde fuvalmára
Ha nyílik bár virág, — nem a miénk!
S ha fölragyog is a nap egy sugára,
Melynek úgy várjuk áldott melegét:
Hűd van itt még a nagy tél után!
A termő föld még olyan zord kemény...
— Lesz-e virág, lesz-e gyümölcs a fán? —
Szívünkben rá alig hogy él remény.

De van kufár, hogy fölünk kizsarolja
Vásári lomként: megmaradt kincseink;

És éhesen, mint dűvad lesi — várja...
Az áru: — verünk... jövünk; mindentünk!
... S a tagadásnak megszólal beszéde,
Gyalázva mindent — szemérmellenül!
S hogy ingadozni lát a csüggedésre:
Megfojtó karma, ime! — felénk merevül!

Oh, jer közénk most, új élet királya!
Megtartva minket, oh, maradj velünk!
Ragadj föl ostort a sok gaz kufára,
Ki vásárolni jött becsületünk!
És helyet véve lelkünk templomában,
Száműzve mind: mi bűn, mi rút, setét,
— Te, világosság a világosságban!
Hirdessd az Urnak nagy szeretetét!

Hirdessed nappal, hirdesd az éjszakában!
Mig örök fényvel eljövend a nap,
Mely él az ősi hitben, próféták szavában,
— Sivatag pusztaságon, hűs árnyék alatt...
Te örök tiszta forrás!... Tűzszőlő szent
sugára!
A fényben, a mely virágot fakaszt! —
Te hozzád száll ma lelkünk fohásza,
Ki elhozád a legelső tavaszt!

Incze Béla.

Emlékezzünk régiekről.

Most, midőn a mi kedves osztrák
ikertestvérünkkel a kiegyezési élet-
halálharc folyik, nem lesz érdektelen
visszaemlékezni irántunk tanúsított
magaviseletére.

Ime egy kis epizód a múlt század
elejéről, amit egy szem- és fültanu-
tól, a nagyapámtól hallottam gyer-
mekkoromban.

Egy német katonatiszt utazott a
korondi fürdőre s beszállván Etéden
a falusbiróhoz, ráparancsolt, hogy
azonnal előfogatot rendeljen a tovább-
utazásra. A biró paputcai Máthé Már-
tont rendelte ki, mint a kinek a leg-
jobb lovai voltak a faluban. Abban
az időben s még azután is sokáig a
patakfenekeken és hegyéleken jártak
elődeink egyik faluból a másikba s
így lassú és nehézkes, terhes volt
az utazás.

Máthé Márton, mint jó módu szé-
kely primipillus, azt kérdezte a ka-
tonatisztól, hogy mit fizet neki, a
miért átvisszi az atyhai hegyen jó 4
lovával?

Nix fizetés, forspont, felelte a tiszt.
Nohát nix utazás az én lovaimmal,
mert engemet senki sem kötelezhet
forspontra, mondá Máthé uram s ez-
zel faképnél hagyta az elbámult tisz-
tet.

A biró megszeppent a tiszt ékte-
len haragja miatt s kerített volna már
más lovasembert, de nem fogadta el
a sógor, hanem pénzen fogadott,
megigérvén, hogy majd megleckéz-
teti őt az ilyen embereket.

Hogy ki volt e tiszt, nagyapám
nem tudta, de hogy keményen meg-
leckéztette az egész községet, azt so-
káig nem feledhették el, mert bün-

tetésül, amiért nem kapott Máthé
uramtól előfogatot, kieszközölte, hogy
egy eskadron német nehéz lovassá-
got szállásoltak el a községben s
ezek másfél évnél hosszabban ül-
tek ott. Akkor is csak úgy mentek
el sietve, hogy az Oroszországba be-
tört Napoleon ellen indították a bu-
kovinai szélekre.

Egyetlen becsületes fiatal tiszt volt
közöttük, mondta nagyapám. Egy
leányos arcú, sugár magyar gyerek,
Józsika nevű, ki Antalli Istvánnét
Küsmődön, mint menyasszonyt meg-
táncoltatta s onnan hívták haza, hogy
siessen, mert parancs érkezett, hogy
virradatkor már indulni kell Buko-
vina felé.

A Józsika nevet én sem feledtem
el soha s később a Józsika Miklós
önéletrajzát olvasván, ebben beiga-
zolván láttam nagyapám szavait. Józsika
Miklós ugyanis azt írja, hogy mint
kadét egy ideig Etéden volt egy né-
met lovasezredben; jól mulatott a
székely nép között s Küsmődön
ugyanancsak megforgatta a csinos
menyasszonyt. Vékony, sugár fiú volt
s bár nem tartja dicsérendőnek, de
bizony özlábu volt ő, be kell vallania.

A tiszt a piac közelében lévő
jobbacska házakat foglalták le la-
kásul.

479—907. k. i. sz.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye oklándi járásához tartozó Lővéte nagyközségben lemondás folytán megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ába előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb *április hó 2-án d. u. 4 óráig* annál is inkább adják be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

J a v a d a l m a z á s:

1. Törzsfizetés 1600 korona.
2. Irodaátalány 60 korona.
3. Természetben lakás.
4. A községi határon kívül tett utazásokért 2 korona napidij és 20 fillér kilométer pénz.

Okland, 1907. március 11-én.

SZABADY, főszolgabíró.

2392—907. tkvi sz.

HIRDETMÉNY.

Bögöz község tagosítása folytán a község telekkönyvei átalakítottak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. cikk, az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. évi XVI. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. § alapján ide értve a szakaszoknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a) és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-b) pontja

alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1907. évi november 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1907. évi november 1-ső napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogokat bármely irányban sértve velük, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találták, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1907. évi november 1-ső napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen még nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bejegyzésekből származó bármilyen igényeiket jöhibszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, s az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és

csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül tamadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhelyt, 1907. márc. 10.

MIHÁLY,

kir. trvszéki egyesbíró.

Szövelkezetek és kereskedők figyelmébe!

Legkiválóbb minőségű főzött-ecet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt kapható.

Helyben 5 literes rendelés díjmentesen házhoz szállítatik

Nagyobb mennyiségű ecet megrendelésnél előnyös árendmény.

Mintát szívesen küldenek.

1515—907. tkvi sz.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi július hó 6-án 14114—906. I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó *Homoródjánosfalva* község telekkönyveiben felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyre az 1886. évi XXIX., 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. t. c. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatott.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben *1907. április 22-én* fog kezdődni.

Emel fogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve

okadatolt előterjesztést kívánna tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezéssel alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. c. 15. 18. és az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Okland, 1907. évi március 14.

MÁTHÉ DÉNES,
kir. albíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legerjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára féltreve 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú díszlevelpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levelpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász-**Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. levélpapírosok stb. Nagyválaszték tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET**BETEGH PÁL ÉS TÁRSA****KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS**

Mindenféle színű, nagyságu, sulyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levelpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő-papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szepirási és rondirási minták. Olcsó legyező-faldiszek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegyárcák. Dohány-ésszivartárcák bőrből és fémből. Börtárcák, pénzes-erszények, iskolai és irománytárcák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlják modern gépekkel szakszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és j u t á n y o s á r o n való elkészítésére. Ajánlják továbbá

— KÖNYVKÖTÉSZETÜKET —

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki.

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárazak, disztollszárazak. Ironok, fekete, színes és másoló-ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, iron-hegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, színes kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sipok és okarinák. Monogramok fehérnemű és levelpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különbféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolában** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárca és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj- s vízfesték minden színben. Ecetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszögek, kapesok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

"Eredeti Singer" varrógépek a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében *kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő "Eredeti Singer" cég raktárában rendelhetők meg*, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

A varrógépek bármikor vételkötelezettség nélkül is kipróbálhatók.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az "Eredeti Singer" cég megbízottja

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia, elősövény.

Bármely talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármely állatnak ellenáll, kitart 70-80 évig nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felasva jeges pincében tartatnak. Ezer darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek előkerítés nem felel meg, szállíthatok sodronyszövetet, a legtekélyesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszébb díszé, egy gyűjtőtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2-300 fűrtöt terem!

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtisza, dugyókerti példányok

Delavare

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellen-sége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, Nagykágya.
Levelezés minden nyelven.

Legközelebbi huzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: március 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 drb József sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb Bazilika sorsjegy

Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

Legnagyobb főnyeremény 100.000 K.

Évi összes nyereményei 427.300 K.

Ezen állandó értékkel bíró eredeti öt sorsjegy 40 havi 2 korona 40 fillér részletfizetésre kapható

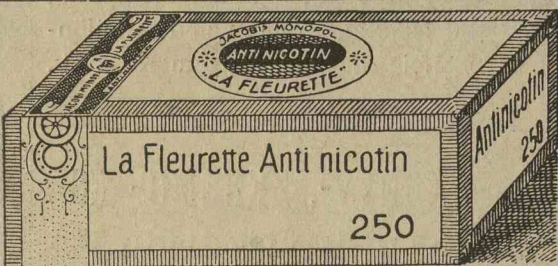
ELFER és ADLER

bank- és váltóüzletében Budapest V., Fürdő-utca 7. szám.

Alapítottatott 1888. évben.

Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletet azonnali játéjjal szolgáltatjuk ki. Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Évente hét huzás.

Óriási siker!

"Antinicotin"

szivarka hüvely

= szivar dobozokban. =

Baross, Borszéki és Kászoni vizek

Üzletáthelyezés!

Petrozsényi község-raktár!

Legolcsóbb árak!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszermind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárunkban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárunk, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Legkiválóbb valódi angol és magyar rumok különlegeségei, batéliákban és kimérve, ugyisint minden fajta likörök, a legjobb és leghirvevesebb tea-kanna jegyű teák, tea-sütemények és szalon cukorkák nagyraktára.

Mindig friss fűszerárunk

Képrám a készítés!

Ablaküvegezés

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének

székelyföldi kerületi fiókjánál

(Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 27. szám)

A M. KIR.

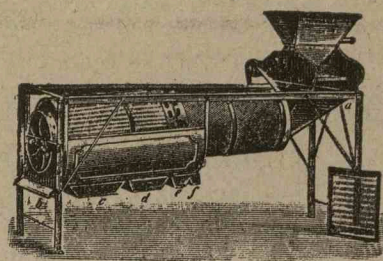
SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából ...

egy palack mint hordó **BOROK** legolcsóbban kaphatók.

VETŐMAGYAK

a m. kir. állami magvizsgáló állomás által teljes arankamentesnek talált Vörös löhere- és lucernamag, elsőrendű Duppaui zab, búkköny, kendermagvak a legelőnyösebb napi árban kaphatók.

Stahel és Lenner

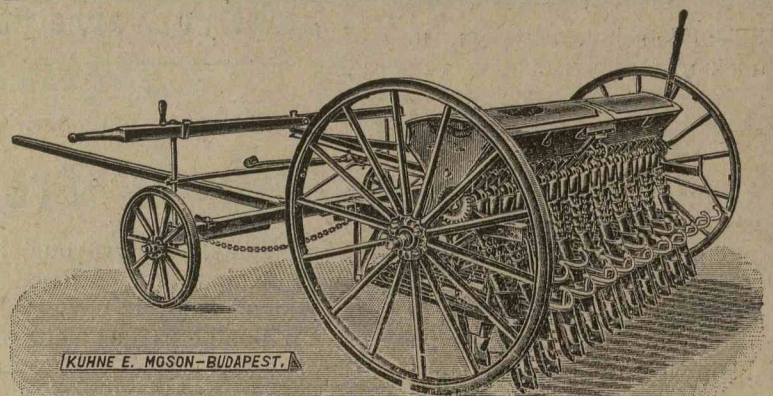
egyedüli magyar gyártmányu, különleges

Trieurjei

gabonakeverékek számára csakis itt szerezhetők be.

Törökbuza és répa vetőgép

egy és két soros, Oberth Frigyes-féle legkitünőbb gyártmány; a székelyföldi talajviszonyoknak megfelelőleg alkalmazható Planeth Jr.-féle kapáló és töltőgép ekekülönlegességgel.

Mosoni drill.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyár Moson

Bizományi raktára.

Acél váltva forgató ekék, boronák, Mosoni és Hungária Drill vetőgépek, aratógépek, rosták, Rapid kézi daráló gép, szecska vágók stb.